

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno, četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Deželna vlada za Slovenijo.

Št. 3913 preds.

Razglas.

Ker se v nekaterih okrajih, ki so v območju deželne vlade za Slovenijo, zlasti onih, ki meje ob Koroško, nevarno širijo hudodelstva punta, ropa in javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine, proglašam dogovorno s gospodom poverjenikom za pravosodje, za območje okrajnih glavarstev v Celju (politične ekspoziture v Mozirju), v Mariboru, v Slovenjem Gradcu in v Radovljici ter avtonomnih mest Celje in Maribor

preki sod

za hudodelstva punta, umora, ropa, zažiga in javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine.

To razglašam s poveljem, da naj se vsakdo vzdržuje vsega puntarskega stikanja v trope, umora, ropa in zažiga ter javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine, vsega ščuvanja k temu in vsake dotične udeležbe ter pokori od oblasti izdanim ukazom, da se zaduše ta hudodelstva, ker bi se sicer vsak, kdor po njih oklicu zakrivi to hudodelstvo, po prekem sodu sodil in kaznoval

s smrtjo.

V LJUBLJANI, dne 13. maja 1919.

Golja

poverjenik za notranje zadeve.

Red in mir.

V nekaterih krajih Slovenije so se pojavili nemiri in demonstracije. Vročekrvni, pa tudi nahujskani mladi ljudje so poškodovali imetje drugih ljudi. Mi vemo in razumemo, da so naši ljudje zelo razburjeni, ko slišijo o grozodejstvih, ki jih počenjajo nemške roparske tolpe na Koroškem. Menda ga ni človeško čutečega človeka, ki bi mu spričo teh dogodkov ne vskipela kri. Ne smemo pa pripustiti, da bi se to vznemirjenje izpremenilo v nedopustna dejanja, ki bi bila podobna dejanjem koroških in drugih avstrijskih Nemcev. Znano je, da so med nami elementi, ki hujskajo na demonstracije in razbijanje šip i. t. d. Toda s takimi demonstracijami se doseže ravno nasproten učinek. Naši sovražniki, Nemci komaj čakajo, da bi mi pričeli s hrupnimi demonstracijami, da bi potem pred

svetom s prstom pokazali na nas, češ pogledjte jih, kakšni barbari in roparji so.

Naša vlada je uvidela nevarnost, ki preta našemu celokupnemu narodu, če bi v resnici prišlo tu ali tam do izgrediv. Vsled tega je razglasila preki sod. Kdor čita oglas, na katerem se prefi s smrtjo tistemu, ki bi zakrivil dejanja, navedena tam, se bo na prvi hip zgrozil. Toda stvar ni tako nevarna. Mirnemu človeku se ne more ničesar zgoditi. In večina pravih Slovencev se zaveda svojih dolžnosti napram svoji mladi domovini. Živimo v najresnejših dnevih našega narodnega življenja. V Versaillesu odločajo ravno te dni o naših severnih mejah. Teško je naše stališče, ker aliranci nočejo priznati zasluga, ki jih ima slovenski narod za srečni izid svetovne vojne. Teško učinkuje pa tudi vpliv Italije in intrige Nemške Avstrije, še težje pa lire, s katerim se podkupuje francoska javnost.

In v teh resnih trenutkih moramo

dokazati, da smo zreli za samostojno državnost.

Marsikaj nam ne ugaja. Vsepoposod vidimo na primer še nemške napise, slišimo nemško govorico, opazimo nemške uradnike. Toda zaradi tega se ne smemo dati zapeljati do izgrediv. Mirno moramo čakati ure odločitve. In ko bo padla odločitev, se bo naredbenim in postavnim potom preskrbelo vse, da izginejo vsi spomini na staro Nemško Avstrijo. Kakor hitro bodo določene meje naše države bo vlada skrbela za to, da dobi naša država tudi pravo jugoslovansko lice.

Ne delajmo torej svojemu lastnemu narodu, svoji lastni državi sramote, marveč čakajmo dostojno izreka sodnikov v Versaillesu.

Nemška grozodejstva na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 10. maja ponoči:

Deželna vlada za Slovenijo je ministrskemu predsedniku Stojanu Protiču brzojavno poslala podrobno službeno poročilo o grozodejstvih na Koroškem in ga naprosila, naj poskrbi, da pride to poročilo čim prej v roke jugoslovanske delegacije v Parizu. Iz obširnega elaborata, ki se je hkrati poslal tudi predsedniku Narodnega predstavništva, dr. Draži Pavloviču, posnemamo:

Potem ko nam je bila ameriška misija pod vodstvom polkovnika Shermana Milesa zvezala roke, da za rešitev svojih pod nemškimi nasilstvi ječečih koroških bratov nismo mogli ničesar storiti, so Nemci jeli sistematično in naddrobno pripravljati vojni pohod nad slovenske kraje koroške dežele. Njihova namera je, z ognjem in mečem zatreti slovenski življenj na Koroškem in si na ta način zagotoviti posest ozemlja, do katerega nimajo in ne morejo imeti nobenih pravic. Da prikrijejo svoj pravi namen in da si ustvarijo navidezen povod za svoj nastop, so svetu natvezili bajko, da so Slovenci na Koroškem začeli z ofenzivo. Ko so bili z vse Nemške Avstrije zbrali zadostno silo vojaštva ter vojni pomočkov, so udri na slovensko prebivalstvo. In začelo se je na Koroškem pred očmi mirovne konference morenje, ropanje in divjanje, polno tolikih in takih grozovitosti, kakršnih niti ne pozna zgodovina nemškega besnenja po Srbiji in Belgiji. V zaslepi humaniteti vsi pod celovskim poveljništvom stoječe nemško vojaštvo na slovenski zemlji koroški grozodejstva, kakršnih je zmožen edinole krvočolnik, ki je v svojem elementu, kadar gleda v smrtnih mukah vztrepetajočega človeka. Odgovorni za nečloveške strahote, ki te dni vladajo po slovenski zemlji koroški, so oni nemški voditelji, ki so s sistematičnim hujskanjem in razvema-

njem strasti zavestno pripravili baš tak vse uničujoči, brez usmiljenja z umorom in pobojem svoj smoter zasledujoči pohod.

Na sto in sto slovenskih kmetov, žen in otrok, so nemški vojaki pritirali v taborišče za interniranje v Špitalu, potem ko so jih bili imeli nekaj časa zaprte v nekem vrtu, kjer so bili predmet neprestanega psovovanja in kjer jim je drhal pretila, da jih pobije vse, in klicala, da jih je treba politi z bencinom in sežgati. V špitalskem taborišču so Nemci obesili tri slovenske duhovnike.

V Področicah so nemški vojaki mrtvega nemškega vojaka grozno razmesarili in ga z razparanim trebuhom pribili na zid, potem pa Nemci vabili, naj pridejo pogledat, kakšne strahotne krvoločnosti uganjajo Jugoslovani.

V Celovcu so Nemci javno razstavili človeške odrezane nosove, odrezana ušesa in iztaknjene oči ter gledalcem lagali, da so nosove in ušesa rezali in oči iztikali jugoslovanski vojaki. Razburjenje, ki so ga s tem dosegli med svojimi nemškimi soplemenjaki, je še bolj razplamtilo strastno sovraštvo napram Slovincem in gledalce podžgalo, da se nad Slovenci »maščujejo«.

Kakor početkom leta, tako ne puste Nemci tudi sedaj nobenega slovenskega duhovnika na svobodi. Obdolžujejo jih vsega mogočega, samo da najdejo navidezen vzrok za nasilen odgon. V duhovnikih vidijo ljudske voditelje in zato jih spravljajo s pota. Iz Ziljske doline so te dni odgnali neznano kam sedem duhovnikov. V Celovcu so nekega slovenskega duhovnika, čigar ime poročevalcu ni znano, opljuvali in hudo pretepli.

Dne 28. aprila so vojaki koroške Volkswehr v Medborovnici od pogreba prihajajočega župnika Jožefa Kuhačka iz Šmarjete v Rožu napadli ter ga čez Humberk peš gnali v Celovec. Pri humberškem gradu so ga tamošnji vojaki koroške Volkswehr kamenjali. Da ni vmes posegel slučajno prišedši nemški častnik, bi ga bili ubili. Župnik Kuhačka je sedaj v Celovcu zaprt, čeprav je brez vsake krivde.

Na glavo slovenskega posestnika v Svečah, Franca M., je bila razpisana nagrada 1000 kron onemu, ki ga dobi živega. Posrečilo se mu je ubežati, ali njegovo posestvo v Svečah so Nemci popolnoma izropali ter odnesli najmanj za 20.000 kron premičnin, živeža itd.

Po vseh nemških krajih se gode roparstva, katerih se udeležujejo vojaki in nemškutarski civilisti. V Selah so posestniku Jankotu N. uplenili tri vole, enega konja, dve svinji, vse meso, vso moko, žito itd. Drugemu posestniku so nasiloma odvzeli vso obleko, domačega fanta pa krvavo pretepli. Istotam so izropali tudi župnišče in odnesli celo kuharičin šivalni stroj. — 5. maja je v Črno prišla prva nemška patrulja šestih mož. Vojaki so takoj začeli ropati pri županu. Naslednjo noč je prišlo v vas še nekaj drugega vojaštva in potem se je začela obča plenitev. Izropali so župnišče ter se po vasi kazali odete v mašne plašče. Iz cerkve so odnesli soho Mater božje in razpela ter oboje sramovalno nosili in razkazovali. Da bo zabava večja, so nemški vojaki v Jelah iz cerkve znosili sohe in podobe svetnikov, jih postavili kot tarče in vanje streljali.

(Konec prih.)

Političen pregled.

Regent Aleksander natančno informiran o dogodkih na Koroškem. Beograd, 12. maja. Danes je sprejel regent Aleksander v daljši avdijenci ministra dr. A. Kramerja, ki ga je natančno informiral o dogodkih na Koroškem, ki je napravilo globok vtis in je izrazil svojo globoko žalost in sožalje nad tolikim trpljenjem koroških Slovencev. Izrazil je nado, da je to zadnja izkušnja, ki jo mora pretrpeti naš narod in naglašal, da bo morala država voditi natančne račune, da slovenski mučeniki dobe svoje za-dostojenje.

Naše meje. — Koroško in Reka v Parizu. — Laške skrbi. — Pogodba ali dekret? Lucern, 12. maja. Z jugoslovanskim vprašanjem se peča posebna komisija, kateri

predseduje Tardieu. Njeno komisijsko poročilo bi imelo biti končano 10. t. m., vendar se pa to ni zgodilo. Prvotni predlog je nameraval potegniti mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo tako, da bi pripadel Jugoslaviji ves slovenski del Koroške, dočim bi se v mešanem delu Koroške okrog Celovca napravil plebiscit. Odbor petorice je ta prvotni predlog komisije vzel na znanje. Pozneje ga je pa reasumiral. Verjetno je da se bo naša meja na Koroškem potočila v zmislu naših želja, zlasti ker smatrajo takšno ureditev za kompenzacijo za druge naše izgube okrog Trbiža in v Primorju. Potem, ko je prvotni komisijski predlog propadel, je celo vprašanje za nekaj dni odloženo. — Wilson je energično dementiral vesti, da bo v vprašanju Reke kolikaj popustil. O njem se sedaj zopet poroča, da misli zapustiti Francijo 5. junija. Do takrat bo morala Nemčija že zdavnaj podpisati. — Laška

zadrega raste. »Corriere della Sera« pravi, da bodo bivši Avstro-Ogrski uredili tako, da bo iz tega nastala zveza, v kateri bodo gospodarili Slovani v zvezi s Francozi in koje ost bo naperjena proti Nemcem in Lahom. »Secolo« piše o miru nacionalistov in imperijalistov. Lahi vedno jasneje vidijo, da se ustvarja enotni blok vseh slovanskih držav, Romunije, Grške in morda tudi Ogrske s sodelovanjem Anglije, Amerike in Francije, nasproti dvema izoliranim državam, Nemski in Italiji.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo gotova. LDU. Pariz, 13. maja. (ČTU.) Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo je, kakor se razglša v političnih krogih, že gotova. Mirovna pogodba vsebuje določbe o odgovornosti, ki odgovarjajo onim nemške mirovne pogodbe. Določba, ki se tiče cesarja, je izpuščena in se zahteva le sodnijska preiskava vojaških dejanj pred mednarodnim razsodiščem. Južna Tirolska naj pripade navzlic svojemu nemškemu prebivalstvu Italiji, da bo Italija strateško zavarovana.

Pogajanja z Nemčijo. LDU. Pariz, 13. maja. (DKU.) »Agence Havas« poroča: Načelniki vlade so se v seji včeraj dopoldne posvetovali o odgovoru na obe noti, podani v soboto po grofu Brockdorff-Rantzau. Pristojni odseki so bili zaslišani. Svet deseterice se je zbral ob štirih popoldne. Seji je prisostoval Tardieu. Svet je uredil program glede mej Avstrijske in Ogrske; ob tem ostanejo v veljavi določbe, ki jih je sklenil svet petih zunanjih ministrov.

LDU. Basel, 13. maja. (ČTU.) »Daily News« javlja iz Pariza, da prično razpravljati z Nemčijo o mirovnih pogojih najbrž v kratkem. Usoda teh pogajanj pa odvisi edinole od Amerike.

LDU. London, 13. maja. (DKU.) Reuterjev urad poroča: Ako Nemci ne bi hoteli sprejeti mirovne pogodbe — kar se pa smatra skoraj za izključeno — bi aliranci takoj vse potrebno ukrenili ter vkorakali v deželo, kakor bi se to bilo zgodilo, če bi Nemčija ne bila sprejela pogojev premirja.

LDU. Pariz, 13. maja. (Brezžično.) »Echo de Paris« doznava, da se bo odpotovanje predsednika Wilsona, ki je določeno na dan 13. junija, odgodilo pa poznejši čas. Wilson da bo ostal v Franciji toliko časa kakor je potrebno. Aliranci Nemcem ne bodo dovolili dolgega premisleka. Do 15. junija mora biti podpisana mirovna pogodba, sicer bosta Foch in admiral Beatty ukrenila potrebne korake.

LDU. Versailles, 13. maja. (ČTU.) Nemška delegacija je dokončala sinoči noto, ki se tiče krajevitih odredb v osnutku mirovne pogodbe. Noto izročita danes aliranim vladam dva poslaška tajnika, ki ju je določil Clemenceau v ta namen.

LDU. Berlin, 15. maja. (BTU.) Kakor javlja »Berliner Telegraphenkompanie«, se je minister za zunanje posle grof Brockdorff-Rantzau odločil, da na vsak način odstopi, ako se mu ne bi posrečilo izdatno izpremeniti odločitve glede teritorialnega vprašanja mirovne pogodbe v prid Nemčiji.

Italija postaja uljudna. LDU. Rim, 13. maja. (ČTU.) Minister Crespi je izjavil politikom, da morejo biti vse države bivše podonavske monarhije, ki imajo preko Trsta in Reke svojo pomorsko trgovsko pot, uverjene, da se jim bodo nudile v teh dveh lukah vse možne olajšave.

Italija nabira prostovoljce. LDU. Reka, 12. maja. Iz Pazina poročajo: Italijanske vojaške oblasti so začele razvijati agitacijo za zbiranje prostovoljcev v svrhu obrambe Istre in Reke proti jugoslovanski nevarnosti. Tem prostovoljcem obetajo vse mogoče dobrote. V vsej srednji Istri pa se je javilo samo sedem mladeničev in sicer iz Pazina 3, iz Vrzarja 2 in iz Poroča 2. Naši ljudje so takoj umeli, zakaj gre, a Italijanom stvar ni po godi, kajti kadar je treba biti junak, znajo samo javkati.

Dnevne novice.

Padli junaki. Na koroški fronti so padli sledeči naši slovenski junaki: dne 12. maja pri Vratih poročnik Kvartič od 3. stotnije slovenskega planinskega polka in pa četovodja Markič od istega polka. Pokopali so ju v Vuzenici. Pri napadu na Muto dne 9. maja sta padla štab. narednik Franc Rakovec in narednik Gladič od 2. stotnije slovenskega planinskega polka. Ta dva sta bila zadeta od civilistov.

Občni zbor Tiskovne zadrage se vrši danes, v četrtek zvečer ob 8. uri v »Narodnem domu«.

Nemška grozodejstva na Koroškem. 1. maja je bil v Labudu ranjen nadporočnik Černe, poveljnik 7. stotnije planinskega polka. Nemške zveri so mu živemu odrezali noge. Tam so tudi podivjane nemške žene vlivale krop na naše vojake.

Roparski nemški akademiki. Po slovenskem Koroškem, ki so ga zavzeli Nemci, hodijo takozvane »Studentenkompanije«, ki ropajo in pobirajo po slovenskih kmečkih hišah živež in sploh vse, kar jim pride pod roko.

Nemci izginjajo. Mariborski Nemci in nemškutari so začeli misliti na odhod iz Maribora. Eden prvih je bil Kokoschinegg, ki je prodal svojo hišo na Tegetthoffovi cesti Jadranski banki in sicer za 900.000 kron. Jadranska banka bo v hiši otvorila filialko.

Neumesten napad. Naši javnosti je dobro znano, kako zvesto in pošteno so vsi šli in še vrše svojo težko in odgovorno službo naši železničarji. Ni ga poštenega človeka, ki bi tega ne priznal. Toda še se najdejo ljudje, ki denuncirajo naše vrle železničarje ter jih sumničijo. Tako so napadle »Male Novice« z dne 13. maja postajenačelnika v Vuzenici, da se je dne 7. t. m. odpeljal s prvim vlakom ter na dva voza naložil vse svoje pohištvo. Konečno pa zahtevajo »Male Novice«, da se bojazljive in gostobesedne uradnike, ki so prvi zbežali in tako res vznemirili prebivalstvo, takoj odstavi. Nasproti temu moramo konstatirati, da se je postajenačelnik v Vuzenici odpeljal na izrecno brzovojno povelje vojaške oblasti, in ne samovoljno. Pravtako so se tudi drugi železniški uradniki odpeljali na izrecno povelje vojaške oblasti. Tozadevne originalne brzovojke so na razpolaganje. Upamo pa tudi, da bo naša vojaška oblast na primeren način ožigosala to neumestno denunciacijo, ki izvira najbrže iz osebnih ali pa strankarskih mržnje. Sicer pa vprašamo: ali so ostali na svojem mestu oni, ki morajo skrbeti za dušni blagor svojih bližnjih. In ravno dolžnost teh bi bila, da se ne umaknejo z mesta, vsaj je bilo treba tolikim in tolikim pomagati v njihovi zadnji uri.

Preki sod je proglašen med drugim tudi za hudodelstvo poškodovanje tuje lastnine po § 85 kaz. zak. Da ne bi se kedo pustil zapeljati k nepremišljenim dejanjem,

pojasnujemo, da zagreši vsako hudodelstvo po navedenem paragrafu, kdor zlobno poškoduje tujo lastnino in 1. če znaša škoda, ki jo je povzročil in tudi le imel namen povzročiti, 200 K. 2. če more vsled njegovega dejanja nastati nevarnost za življenje, zdravje ali telesno varnost ljudi ali v večji meri za tujo lastnino in 3. vsaka hudobna poškodba na železnicah, k njej spadajočih napravah, vozovih, strojih, orodju ali drugih za vožnjo namenjenih rečeh ali na parobrodih, parnih strojih, parnih kotlih, vodnih napravah, mostovih, pripravih v rudnikih ali sploh v posebno nevarnih okoliščinah. Svarimo pred vsakim takim dejanjem. Po prekem sodu se vsako zagrešeno hudodelstvo, za katero je proglašen preki sod, kaznuje z smrtjo. Smrtna kazen se izvrši 2 uri potem, ko je sodišče sodbo izreklo. Pritožbe ni in tudi nobena milostna prošnja ne more sodbe spremeniti. Prepričani smo, da se nihče naših ljudi ne bo dal zapeljati h kakim kaznivim dejanjem.

Protidržavne hujskarije naši socialisti presegajo pa res že vse meje. V soboto so se zedinili vodstva vseh strank v Ljubljani v tem, da se opustijo vsi strankarski napadi, zlasti pa da se preprečijo vsi protidržavni napadi. Drugi dan pa nastopi ljubljanski oficijelni govornik naših mednarodnih socialistov v Laporju pri Slov. Bistrici in govori neverjetne hujskarije proti našemu kralju, proti mobilizaciji in slično. Čudimo se našemu orožništvu, da je bilo gluho in slepo in ni poseglo pravočasno vmes. Obratnem smo obvestili pristojne oblasti o stvari.

Nelojalnost socialnih demokratov. Dne 10. maja so poslali v javnost spomenico, ki sta jo med drugimi podpisala tudi zastopnika jugoslovanske socialne demokracije in v kateri pravijo: „Vse naše misli morajo biti v teh dneh posvečene skrbi, kako rešiti in obraniti slovensko ozemlje. Zato naj prenehajo strankarski boji v časopisu, na shodih in v zasebnem življenju.“ To spomenico je na uvodnem mestu objavil „Naprej“ dne 12. maja. V isti številki pa čitamo sledeče cvetke strankarske strasti: „... so nas prišle izzivati neke naročene cvetke iz Šmartna ... nesramno delo ... pustite hujskače ... itd. Naše poštene slovenske železničarje v Mariboru nazivlje Janez, ki kimajo. Našega poslanca nazivlje „novega odrešenika slov. ljudstva, ki se sedaj povsod ponuja kot Fellerjev balzam.“ Vprašamo: ali se to strinja z omenjeno spomenico: Ali je to lojalno postopanje? Ne bomo pisali komentarja.

Ne dajmo se zapeljati od hujskačev! Po Mariboru se skrivajo razni nevarni elementi, ki bi radi kot agenti provokaterji povzročili nemire in izgrede ter spravili s tem naše ljudi v nesrečo. Dolžnost vsakega Slovenca je, da takoj naznani take ljudi, če jim pride na sled. Našim ljudem pa polagamo na srce: Bodimo dostojni v teh resnih časih in zavedajmo se, da gre za našo usodo, za srečo naše domovine Jugoslavije.

Socialni demokrati in orožne vaje. „Vse naše misli morajo biti v teh dneh posvečene skrbi, kako rešiti in obraniti slovensko ozemlje“, pravi spomenica vseh treh slovenskih strank. Vendar pa prinaša ista številka interpelacijo Melhijora Čobala in tovarišev na ministru za vojno in mornarico v zadevi odredbe orožnih vaj. Mi nočemo ponavljati besed, ki jih navaja ta interpelacija, ker nočemo vzbujati med našim narodom in pa med vojaškimi obvezanci nevoljo in pa drugo. Mi mislimo, da bi bila danes dolžnost vsakega pravega državljanca, da vspodbuja našo mladino ter goji v njenem srcu ljubezen do domovine. Mi to le registriramo s pripombo, da nosijo eventuelne posledice takih neumestnih notic priobčevalci sami.

Razmere v kuhinji na koroškem kolodvoru. „Mariborski delavec“ je v svoji številki 102. ožigosal razmere v kolodvorski kuhinji, kakor vidimo brez uspeha. Pri tem smo si seveda domišljali, da nas mora čuti vodstvo tega nemčijskega brigada. Zahtevali smo svoje pravice kot zavodni slovenski delavci. In nič manj ne več zahtevamo to tudi danes. Ako se vodstvo ne zaveda svoje dolžnosti in misli, da

je kje na Madžarskem, bomo enostavno to sršenovo gnezdo brez nadaljnjih opominov sami iztrebili. Ne moremo nemčurjev več smatrati za kulturni narod, proti katerim bi se mi morali klanjati ter jih z našimi trdimi žulji še naprej rediti. Na naših fleh smo mi gospodarji. Odkrito povemo, da bomo brezobzirno in brez glave-rokavic tudi še marsikaj drugega obračunali. Naše potrpljenje je pri koncu!

Subskripcija 4% državnih bonov. Pri Podružnici Ljubljanske kreditne banke v Mariboru podpisali so I. 4% državno posojilo: Posojilnica v Mariboru K 250.000.—, Viljem Freund K 20.000.—, Fran Zwirn, podpolkovnik K 15.000.—, Okrajna bolniška blagajna v Mariboru K 10.000.—, Dr. Josip Rapoc, Maribor K 10.000.—, Lovro Petovar, Ivanjkovci K 5.000.—, Opekarna, Pragersko K 5.000.—, Notar dr. Firbas K 5.000.—, Rosina dr. Firbasova, Maribor K 5.000.—, Anton Novak, Kamnica K 3.500.—, Major Edvard Vavpotič K 3.000.—, Leopoldina Grilc, Maribor K 3.000.—, Janko Stuhec, Bolehnica K 2.500.—, Ivo St. Rikarič, Maribor K 2.000.—, Ivan Kodrič, Fram K 2.000.—, Kapetan Mirko Rajh K 2.000.—, Ferdo Sert, Maribor K 2.000.—, Brata Vošnjak, Ptuj K 2.000.—, prof. Nikola Žagar, Maribor K 2.000.—, nadpor. Anton Osterc K 2.000.—, Maks Robič, Središče K 2.000.—, Ivan Roglič, Maribor K 2.000.—, Ivanka Brečko, Maribor K 1.500.—, ing. Henrik Mohorčič, Maribor K 1.000.—, Vilko Weigl, Maribor K 1.000.—, Vladimir Vošnjak, Ptuj K 1.000.—, por. Gustav Šilih K 1.000.—, dr. Henrik Haas, Maribor K 1.000.—, dr. Anton Žizek, Ormož K 1.000.—, Ivanka Žizek, Ormož K 1.000.—, Martin Erhartič, Ptujška gora K 1.000.—, Ivan Frole, Maribor K 1.000.—, Matjaž Ivanuša, Središče K 1.000.—, Josip Zupanič, Slivnica K 500.—, Marija Paj, Maribor K 500.—, Janko Kranjec, Maribor K 500.—, Ivan Knop, Maribor K 500.—, Jakob Rižnar, Maribor K 500.—, Mara Kašovic, Bresternica K 500.—, Edvard Rojic, Maribor K 500.—

Amerikanska bela moka v Ljubljani. Ljubljanska aprovizacija prodaja belo ameriškano moko po 4 K 66 vin. za kilogram. Vsaka stranaka jo more dobiti do 100 kg. Tudi v Mariboru so dobili precej te ameriškane moke, vendar se nam pa zdi cena nekoliko previsoka v razmerju s ceno v Ljubljani, čeprav priračunamo še voznino.

Nova slovenska trgovina v Mariboru. Mydlilovo hišo in trgovino s specerijskim blagom in vinom v Lutrovi ulici št. 9 je kupil Slovenec Franc Starčič. Dozdaj je imel trgovino pri Sv. Barbari v Halozah. Novega slovenskega trgovca pozdravljamo in priporočamo.

Inozemsko vojaštvo v naši državi. V zadnjem času dopisujejo nekateri slovenski časniki, da se ljudstvo spotika nad dejstvom, da se nahaja nemško-avstrijsko vojaštvo v Mariboru celo v uniformi. V pomirjenju ljudstva se priobči, da smejo prestopiti tuji državljani demarkacijsko črto le s posebnim dovoljenjem merodajnih mest. Inozemsko vojaštvo, katero se nahaja še v aktivni službi, je pa po dogovoru z inozemskimi vladami primorano nositi uniformo in kokardo svoje države, ker se na ta način olajša kontrola inozemskih vojaških pripadnikov. Nošenje orožja je seveda tem osebam prepovedano. V Mariboru imajo sedaj le 3 nemško-avstrijski podčastniki dovoljenje za začasno bivanje, ker so tu v službenih opravilih, sporazumno dogovorjenih med deželno vlado v Gradcu in štaj. obm. poveljstvom v Mariboru. Ti imajo dovoljenje nositi uniformo in kokardo svoje države, ker tudi naše vojaštvo, katero je na Dunaju, v Lipnici in v drugih inozemskih mestih začasno komandirano v enakih službenih poslih, nosi tam istotako uniformo naše države. Vsak inozemski državljani, kateri je prišel brez dovoljenja v naše ozemlje, se takoj iztira čez mejo. Ker pa ni mogoče našo mejo hermetično zapreti, se tujim državljanom semtertja posreči prevariti našo obmejno kontrolo. Dolžnost vsakega državljanca je prijeti sumljive osebe v Mariboru policijskemu komisarijatu ali prvemu redarju, na jezeli pa očevoški postaji. Le na ta način bo kontrola popolnoma uspešna. Dopisi v časnikih brez imen in podatkov ne zadostujejo na kak način.

Nov slovevski zdravnik dr. Raišp Ivan je prišel svojo privatno prakso v Vitrinjski ulici 12 (prej dr. Terč). Dr. Raišp je bil več let asistent na Franc. Jožefovi bolnici na Dunaju. Priporočamo novega slovenskega zdravnika!

Podraženje umetnega leda. Vsled vedno rasteče cene premoga in drugih izdelovalnih stroškov se v mestni klavnici cena za en kos umetnega ledu z dnem 15. majem zviša na eno krono.

Dr. Vilko Marin, večletni sekundarni zdravnik na kirurški in ginekološki oddelku štaj. deželne Štefanije bolnišnice v Leobnu, sedaj sekundarij na mariborski deželni bolnišnici, se je naselil s početkom t. l. v Mariboru ter prične svojo privatno prakso v Elizabetini ulici št. 15, na severnem voglu Reiserjeve in Elizabetine ulice. Priporočamo mladega slovenskega rojaka vsem porodnicam, kakor tudi vsem drugim bolnikom in telesnim ponesrečencem. Ordinacije od 14. do 16. ure (2—4) popoldne.

Amerikanska slanina se bode prodajala v petek dne 16. in soboto dne 17. t. m. po 24 K za kg v Mestni prodajalni na Stolnem trgu in v tržnici na Glavnem trgu. Pokazati se ima nakupovalna izkaznica in dobi vsaka oseba po pol kg.

Prodaja suhega mesa in jajc. Danes v četrtek popoldne od 14. do 18. ure se bo v Vitrinjski ulici št. 11 prodajalo prekajeno meso po 20 K za kg in jajca po 50 v.

Izpremembra krušnih okoliš. Krušni okoliš 5 je opuščen in stranke tega okoliša imajo kruh pri krušn. okolišu 4 za dobivati.

Izdaja sladkornih nakaznic. Za mesec junij in julij se bodejo delile nove sladkorne izkaznice. Ker se morajo 26. maja hišne pole s spričevalom cepljenih koz oddati, se bodo izdajale sladkorne izkaznice za Graško predmestje dne 23. maja, za notranje mesto in Koroško predmestje dne 24. maja, za Magdalensko predmestje dne 25. majnika v izdaji krušnih izkaznic, na Mestnem trgu 6, vsakokrat predpoldne med pol 9. in 11. uro.

Kvas. Občinski gospodarski urad ima zasigurano vsak dan gotovo količino kvasa (drož), ki se prodaja po 16 K za kg v Mestni prodajalni na Stolnem trgu ter v trgovinah M. Berdajs na Zofijinem trgu in A. Vertnik v Sodnijski ulici.

Zastavice vsakovrstne v veliki izbiri pri tvrdki V. Weigl, Glavni trg 22.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 14. maja opoldne. Iz uradnega vira poroča ljubljanski dopisni urad: 13. maja so Nemci nadaljevali napad v smeri proti Slov. Gradcu. Zavzeli so St. Janž. V Dravski dolini je položaj neizpremenjen.

LDU. Ljubljana, 14. maja 1919. K poročilu lista „Reichspost“ z dne 12. maja o strahovladi v južnoštajerskem okraju slovenjegraškem dostavlja ljubljanski dopisni urad: Na svojem roparskem in plenilskem pohodu po slovenskem ozemlju so, kakor piše „Reichspost“, samo prodirle na štajersko ozemlje nemške vojaške tolpe, katerim se je pridružila civilna nemška drhal. Maloštevilna jugoslovanska posadka se je morala umakniti in ozemlje okoli Slov. Gradca je bila v oblasti nemške soldateske in njenih pristašev. Nemške tolpe so takoj sklicale vse renegate, proglasile boljševoško anarhijo in pozivljale k ropanju, plenitvi, moritvi in požigu. Razdeljene v manjše oddelke so se tolpe najhitreje razkropile po vsem okrožju, ki so nemudoma napadle najprvo večje slovenske posestnike, potem pa tudi manjše ter jim vzele vse, kar se bilo premično. Tolpe so ropale sistematično, ker so imele imenike, ki so jim jih dali renegati in na katerih so bili zaznamovani slovenski posestniki natančno z vsemi podatki, kaj bi bilo pri tem ali onem dobiti in kako naj bi se proti njimi postopalo, ali bi ga bilo treba umoriti ali pa ravnati manj brezobzirno z njim. Ko je nastala s tem popolna brezpravnost, so se nemškim roparjem pridružili tudi taki slovenski elementi (?), katerim se je zdelo koristno, nastopati tako, kakor Nemci in renegati, in izrabiti priliko za nasilno prisvajanje tujega imetja. Dogajala so se grozodejstva, zaradi katerih je bilo treba takoj proglasiti preki sod nad tem ozemljem. Preki sod je že proglašen. S tem je dana podlaga za kar najhitrejšo obnovo reda. Ko so jugoslovanske čete to pet osvojile okraj, so nemški plenilci pobegnili.

Zdravnik

dr. Vilko Marin

ordinira od 19. majnika naprej vsak dan od 14.—16. ure popoldne

Elizabetna cesta št. 15, Maribor

Telefon št. 205.

Vreče, sodov in steklenice

Kupita vsako množino Jerausch & Gerhold, Maribor, Stolni trg 2. 10—10

Poslano.*

Rešnici na ljubo prosim, da priobčite v Vašem cenj, listu z ozirom na notico v »Marburgerci« št. 98 od 7. maja 1919 »Brand in der Kärntnerstrasse 80« naslednje: Ni res, da bi bila požarna bramba alarmirana ob 5:40 ter prišla na kraj nesreče ob 5:45, res pa je, da je bila alarmirana ob 5:30 ter prišla na kraj nesreče ob 7. Nesramna laž je, da so stanovalci prepozno opazili požar, res pa je, da je dekla takoj pri izbruhu požara letela v pol. stražnico naznaniti, od koder so takoj alarmirali pož. brambo. Popolnoma izmišljeno je, da so sosede naznanili požar, nasprotno na glas so se izrazili: »Recht geschieht es dem Windischen!« Ni res, da je radi tega požar upeljal streho, res pa je, da ako bi pož. bramba pravočasno došla in pravilno postopala, rešilo bi se celo stanovanje. Ni res, da sem zidanje ognj. stene opustil radi stroškov, res pa je, da stavba ni bila še dovršena. Ni res, da mi je poveljnik pož. brambe dal navodila, res pa je, da sploh z nikomur od pož. brambe nisem govoril kot z istim, ki sem ga k hudiču poslal, ker je mesto da bi vodo brizgal na ogenj, isto brizgal na rešeno pohištvo. Kriva je seveda trobojnica, ki je 1. maja ponosno plapolala in so pred njo mariborski ognjegasci pljuvali, ko so se na sprehod peljali. Nadaljne podrobnosti še pozneje.

Edmund Konjedic.

* Za vsebino medništvo ni odgovorno.

Razdelitev spričeval o cepljenju za mesto Maribor.

Spričevala o cepljenju se bodo onim osebam, katere so se dale cepiti na zbirališču v deški šoli IV, vežbališču, istotam pričela izdajati od ponedeljka, dne 12. maja naprej dnevno ob 17. uri popoldne.

Cepljeni se pozivljajo, da pridejo po spričevala osebno po preteku 8 dni po izvršenem cepljenju.

Do 25. maja 1919 mora biti vsak v posesti spričevala o cepljenju.

Mestni magistrat Maribor, dne 13. maja 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, l. r.

Zdravnik

dr. Ivan Raišp

ordinira vsak dan od 14.—16. ure popoldne

Vetrinjska ulica št. 12, Maribor

(preje dr. Terč).

3—3

Juraj Gredlič, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Naznanilo.

Cenj. občinstvu si usojam naznaniti, da sem svojo trgovino s špecerijo v Luterjevi ulici št. 9, prodal Francu Starčiču.

Zajedno se zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in prosim isto tudi mojemu gospodu nasledniku blagohotno izkazati.

Z odličnim spoštovanjem

Aleksander Mydlil.

Nova slovenska trgovina.

S tem si usojam cenj. občinstvu javljati, da sem kupil trgovino s špecerijo od Aleksandra Mydlila v Luterjevi ulici št. 9.

Kot trgovec-strokovnjak se bom trudil imeti v zalogi samo prvovrstno blago in z istim svojim cenjenim odjemalcem po mogoče najnižjih cenah postreči ter se priporočam za blagohoten obilen obisk.

Prodajal bom v steklenicah čez ulico pristna haloška vina lastnega pridelka.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Starčič, trgovec.

Stanovska zveza slovenskih akademikov v Zagrebu.**Rojaki!**

Velika draginja živil grozi onemogočiti nad 800 visokošolcem v Zagrebu nadalnje študije: akademska menza, kjer dobivajo hrane, nima več prihrankov in tako stoji na cesti velikansko število naše akademske mladine brez kruha, brez možnosti nadaljevati svoje študije. Nevarnih posledic za naraščaj naše inteligence zato ni treba posebej poudarjati.

Da se prepreči grozeča katastrofa, priredi »Stanovska zveza slovenskih akademikov« v Zagrebu pod pokroviteljstvom gospe general Majstrove in sodelovanjem slovenskih dam in gospodičen

17. in 18. maja 1919 v Mariboru v korist Akademskega doma v Zagrebu obširno akcijo, na katero vabimo tem potom vse Slovence, posebej še one iz Maribora in okolice s prošnjo, da z obilno udeležbo podpro prireditve.

Spored:

17. maja, dopoldne:

cvetlični dan,

kjer bodo gospodične prodajale cvetlice; zvečer ob pol 20. uri igra v Narodnem domu

Nušičev „Svet“

komedija v 4. dej.

18. maja, dopoldne:

cvetlični dan kakor v soboto.

V parku ob 10. uri dopoldne koncert vojaške godbe pod vodstvom g. kapelnika F. Herzog-a.

Popoldne ob pol 16. uri v Narodnem domu:

velika ljudska veselica

v vseh prostorih Narodnega doma

s plesom v veliki dvorani.

ODBOR.